

i milovanou. Podobá se přitom úskočnému lovcovi. Milovanou láká do pasti na návnadu. Sám spoután láskou poutá k sobě milovanou lichotkami. Obě srdce se pak snaží svázat netělesným a nerozlučným poutem.

Jaké účinky má láska

Skutečně zamilovaný člověk netrpí lakotou. Láska uhlazuje hrubé chování. I osoby z nejnižších vrstev se díky ní učí ušlechtilým mravům. Namyšlení lidé se pod jejím vlivem stávají skromnějšími. Zamilovaný se ke všem chová zdvořile a mile. Jak velkolepá věc je láska, když zdobí každého tolika dobrými vlastnostmi a vede ho ke zdvořilemu chování!

Nemenší chválu láska zaslouží ještě za jednu věc. Zamilovaný člověk se ve své čisté lásce stává věrným. Stežší může třeba jen pomyslet na objetí jiné, třeba i velmi krásné ženy, ten, koho celé prodchla láska k jeho milované. Zatímco myslí jen na ni, zdá se všem ostatním ženám protivný a neomalený.

Mohu té ujistit, milý příteli, že kdyby láska s rozvahou kormidlovala bouřemi a vlnobitím tak, aby své plavce vždy nakonec dopravila do klidného přístavu, stal bych se rád stálým a věrným členem její posádky. Ale protože jí ruka s kormidlem sjíždí hned na jednu a hned zas na druhou stranu, nemám v ní důvěru jako v kapitána a všichni její plavci zhyznuli v mocných vlnách.

Ale o tom, že láska nikdy nikomu neváží stejně, se ještě rozepíši na jiném místě tohoto pojednání.

Kdo je způsobilý k lásce

Podívejme se nyní společně na to, kdo je způsobilý vstoupit do služeb lásky. Je totiž třeba vědět, že každý myslící a sexuálně schopný člověk může být zasažen hrotem lásky, pokud mu v tom nebrání věk, slepota nebo přílišná žádostivost.

První překážkou je věk. Muži po šedesátce a ženy po padesátce sice mohou souložit, rozkoš, jakou přitom prožívají, však již nestačí rozžehnout lásku. Tělo jim v tomto věku již začíná chladnout a přibývá zhoubné vlhkosti, která člověku způsobuje mnohé nepřijemnosti a vede k různým nemocem a problémům stárnutí; jedinou útěchou stáří je tak jídlo a pití.

Podobně dívky před dvanáctým a chlapci před čtrnáctým rokem věku se ještě obvykle nedávají do služeb lásky. Podle mého, zkušeností podepřeného názoru se ovšem mladý muž stává opravdovým milencem až po dosažení osmnácti let. Do té doby se ještě příliš stydí a ostych mu nejen brání milovat se vším, co k tomu patří, nýbrž dokonce ruší i to, co si již na poli lásky vydobyl. Ještě větší vliv má

však na chování mladého člověka pro tento věk příznačná nestálost. Vrtkavé mládí se těžko zahlobubá do tajemství moci, jakou nad námi má láska. Proč se láska rozhoří rychleji v ženě než v muži, k tomu se ještě vrátím později.

Také slepota brání lásce, protože slepý nevidí, a duše tak nemá kde vzít podnět k nekonečnému přemítání. Proto se v ní nemůže zrodit ani láska, jak bylo již výše plně prokázáno. To samozřejmě platí o vzniku lásky; v žádném případě netvrdím, že láska, která se v člověku zrodila před oslepnutím, v něm nemůže přetrvávat.

Na překážku lásce může být rovněž přílišná chůť. Někteří lidé jsou ve věku takové žádostivosti, že je láska neudrží ve svých sítích. I když na některou ženu myslí dlouho a dokonce s ní užijí rozkoši lásky, jakmile spatří nějakou jinou, zatouží po ní a nevděčně a sobecky opouští ji tu předchozí. Chtějí si užívat s každou, kterou vidí. Chovají se jako vilní psi. A podle mého názoru velice hloupě, protože je pohání pouze ta část přirozenosti, kterou máme společnou s ostatními živočichy, a neřídí se rozumem, kterým se od nich lišíme. Ještě se o takových milencích zmíním.

[Následuje kapitola o tom, jak získat lásku. *Capellanus vypočítává různé páry podle společenského postavení a radí, jak postupovat, když oslovuje: a) neurozený neurozenou, b) neurozený urozenou, c) neurozený vysoce urozenou, d) urozený neurozenou, e) urozený urozenou, f) vysoce urozený neurozenou, g) vysoce urozený urozenou, h) vysoce urozený vysoce urozenou.*

Poděle kapitola o milování duchovních a jeptišek, lásce prodejně a podbíživě se *Capellanus* zmínjuje rovněž o tom, jakou dobu má láska u nejnížší vrstvy obyvatelstva, přivázané k půdě.]

Jak milují zemědělci

Abys náhodou to, co jsme říkali výše o lásce neurozených, nevztahoval i na sedláky, krátce se zmíním také o jejich milostném životě. Stežší může dojít k tomu, že by sedlák miloval dvorným způsobem. K milování dospívá stejně jako kuň nebo mezek pouze pudově.

Zemědělec má neustále dost práce a pluh či motyka jsou mu nevyčerpateľným zdrojem potěšení. Kdyby se přece jen stalo, že sedláka zasáhne hrot lásky, jež se jinak nachází za jeho obzorem, stejně se nevyplatí dávat mu poučení o dvorném milování. Jak bychom totiž brzy zjistili, zatímco by se sedláci věnovali činnostem sobě přirozeně cizím, panské statky, které normálně oplodňují svou prací, by bez nich zůstaly neplodné.

Kdyby tě náhodou ale přece jen přitáhla láska k oněm ženám, nezapomeň jim záliby, a když se k tomu naskytne vhodná příležitost, neváhej si vzít, po čem toužíš, násilím. Těžko se ti totiž podaří obměkčit je tak, aby ti dovolily v klidu si vychutnat

Co je láska

Láska je vrozený sklon k utrpení, které začíná spatřením milované osoby a rozvíjí se nemírným přemítáním o krásném zjevu druhého pohlaví, takže nakonec zamilovaný touží ze všeho nejvíc dotýkat se milované osoby a s jejím souhlasem ve společném objeti dosáhnout všeho, co žádá láska.

Že je láska utrpení, je více než zřejmé. Dokud se láska nestane oboustrannou, žije zamilovaný v úzkosti a obavách, že nedosáhne toho, po čem touží, a jeho snahy vyjdou naprázdno. Bojí se sprostých pomluv a všeho, co by mu mohlo nějak uškodit; věci ve zrodu totiž mohou zájit z drobných příčin. Je-li chudý, bojí se, aby vyvolená žena nepohrdala chudobou. Je-li ošklivý, má strach, aby jí nebyl protivný jeho zjev nebo aby před ním nedala přednost hezcímu muži. Je-li bohatý, může se obávat, že mu uškodí jeho dřívější skrblictví. Skutečně nikdo nedokáže vypočítat všechny strachy, které tísní zamilovaného.

Utrpení lásky spočívá v tom, že jedna celá láska vzniká, až když je naplněna z obou stran. Ale i když je láska oboustranná, obavy se tím nijak nemění, protože oba mají strach, aby lásku, kterou s takovou námahou získali, opět neztratili přičiněním ně- koho cizího. Lidé totiž nejvíc trpí, když jim jejich námaha nepřináší žádný prospěch. Hůř snášíme ztrátu již nabytého než pouhé nesplnění svých tužeb. Zamilovaný se rovněž bojí, aby milovanou osobu nějak neurazil; bojí se zkrátka tolika věcí, že je vypočítat nelze.

Že sklon trpět láskou je vrozený, prokázá snadno. Ani při nejpodrobnějším zkoumání nebyla totiž nalezena žádná vnější příčina milostné vášně. Utrpení lásky vzniká pouze na základě vnitřních duševních pochodů, totiž dlouhým přemítáním o spatřené osobě. Když muž spatří ženu, která splňuje jeho představy, hned po ní v srdci zatouží, načež na ni začne myslet, a čím víc na ni myslí, tím více se rozněcuje láskou, a o to víc na ni opět myslí... Postupně si představuje její vnady, a jak prozkoumává každou část jejího těla, proniká do těch nejskrytějších míst a zmocňuje se jich.

Když už nemyslí na nic jiného, neudrží lásku na uzdě a přikročí spěšně k činu. Hledá každou pomoc a prostředníka. Přemýšlí, jak by se milované zavděčil. Hledá, kde a kdy by s ní mohl mluvit. Hodina mu připadá delší než rok, protože zamilová- nému se nic neděje dost rychle. Také všechno ostatní vnímá podobně.

Láska je tedy vrozený sklon trpět přemýšlením o spatřeném. K lásce ovšem nestačí jen tak nějaké přemýšlení, je třeba, aby bylo dlouhotrvající a nemírné, protože myš- lenka, která se mírní, se stále nevrací, a tak z ní nemůže vzniknout láska.

Mezi kým může vzniknout láska

Především je třeba poznamenat, že láska se může vyskytnout pouze mezi osobami rozdílného pohlaví. Mezi dvěma samci nebo samičkami se láska nemůže realizovat. Dvě osoby téhož pohlaví nejsou nijak uzpůsobeny, aby se v lásce vzájemně uspokojily a prováděly ty činnosti, které s láskou přirozeně souvisí. A cokoli je proti přírodě, láska se stydí přijmout.

Pouze na to myslí zamilovaný a celé jeho snažení směřuje k potěšení z objeti mi- lované. Touží s ní naplnit všechna přikázání lásky, tedy věci, o kterých se lze dočíst v příručích o milování. V očích zamilovaného se nic nevyrovnaná milostným rozko- ším. Skutečně zamilovaný člověk se naopak nechá obrát o všechna majetek a o co- koli, co si kdo jen může představit a bez čeho by jiný nemohl žít. To všechno, jen aby neztratil získanou či vytouženou lásku.

Co jiného pod sluncem může člověk na zemi mít či vlastnit, kvůli čemu by rád podstoupil tolik nebezpečí, jaká vidíme zamilované často dobrovolně podstu- povat? Vidíme, že pohrdají smrtí, nehledí na překážky, rozhazují majetek a mnozí se úplně ožebračí.

Rozumný milénec ovšem jmění nerozhazuje po způsobu hloupých matrotat- níků, ale své vydaje mírní ve vztahu ke svému jmění. Koho totiž začne tísnit bída, sklání hlavu k zemi, musí pořádkem myslet na nedostatek peněz a ztrácí všechnen elán. Jak mizí prostředky, plíží se z druhé strany trudnomyslnost a spolu s ní propuká vztek. Tak se zamilovaný mění a začíná svou vyvolenou děsit. Láska tak ztrácí na síle a slabne. Láska totiž vždy buď sílí, nebo slabne. Na základě průkazné zkušenosti lze konstatovat, že láska pod tlakem tíživé chudoby ztrácí na intenzitě, neboť jak říká přísloví: Chudákova láska chodí bosa.

Abys sis to nevysvětlił tak, že tě tímto varováním nabádám k lakotě; s tou se totiž láska vůbec nesnáší. Má varování směřují k tomu, aby ses pokud možno vyhnul po- šetlostem a i svou štědrost držel na uzdě. Nezapomeň, že milující žena dobře pozná, z jakých pohnutek jí někdo obdarovává, a přijímá jen to, co jí milující muž dává rád a ze srdce.

Z čeho pochází slovo láska

Slovo láska se odvozuje od slovesa lákat, ve významu lákat někoho do pastí, do léčky. Zamilovaný, sám vlákan do pastí, kterou mu nalícila touha, touží vlákat do téže pasti